

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โลกของธุรกิจในปัจจุบัน มีความเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านการเงินการธนาคาร ด้านการซื้อขายใช้จ่ายเงินและเทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งความเจริญก้าวหน้าเหล่านี้ล้วนต้องอาศัยความรู้ทางด้านบัญชีโดยมีรากฐานมาจากวิชาคณิตศาสตร์ โดยเป็นที่ยอมรับกันในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งการดำเนินธุรกิจจะมีรายการต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย และรายการที่นักบัญชีจดบันทึกไว้นั้นเป็นรายการที่เกี่ยวข้องกับการเงิน สิ่งที่มีค่า และหลักฐานที่เชื่อถือได้ การบันทึกรายการบัญชีนั่นจะจัดเป็นหมวดหมู่ และตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การบัญชีเป็นภาษาที่ใช้สื่อสารทางด้านการเงิน โดยมีความสำคัญและเป็นส่วนงานที่สนับสนุนการก้าวไปข้างหน้าของธุรกิจ และใช้เป็นเครื่องมือของฝ่ายบริหารที่จะนำมาใช้ประกอบการวางแผนธุรกิจ และควบคุมการดำเนินงานให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด เพราะถ้าในช่วงเวลาหนึ่งต้องการทราบว่า เมื่อ 90 วันที่ผ่านมาได้ใช้จ่ายเงินไปเพื่ออะไรบ้าง ทุกคนคงตอบไม่ได้ทั้งหมด เพราะไม่มีใครจะมีความสามารถจำเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างแม่นยำ เมื่อจำเหตุการณ์หรือรายการต่างๆ ที่เกิดขึ้นแต่ละวันไม่ได้ สิ่งที่ดีที่สุดที่จะจำเหตุการณ์ คือ การจดบันทึกข้อมูลหรือตัวเลขที่มีความสำคัญ เพื่อสามารถเปิดอ่านดูได้ เมื่อต้องการใช้ (วรรณ วทวิวัฒน์, 2459, หน้า 3)

จากความสำคัญของการบัญชีดังกล่าวมาแล้วข้างต้นประกอบกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 ปรับปรุง 2546 กำหนดให้การบัญชีเป็นวิชาชีพหลัก โดยมุ่งเน้นมาตรฐานวิชาชีพให้ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติงานบัญชีของกิจการประเภทธุรกิจบริการ บัญชีของกิจการประเภทธุรกิจซื้อขายสินค้า บัญชีของกิจการประเภทธุรกิจอุตสาหกรรมโดยเข้าใจหลักการและกระบวนการปฏิบัติงานบัญชีที่ใช้ในการควบคุมและตรวจสอบงานบัญชีของกิจการ มีทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานบัญชีของกิจการพิเศษลักษณะต่าง ๆ และปฏิบัติงานบัญชีเพื่อการชำระภาษีของกิจการและกระบวนการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 ปรับปรุง 2546, 2545, หน้า 8) การที่วิทยาลัยการอาชีพอินทร์บุรีได้เปิดสอนในสาขาวิชาบัญชีด้วยการรับสมัครนักศึกษาภาคปกติเข้าศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทำให้มีนักศึกษาที่เลือกเรียนในสาขาวิชาบัญชี จำนวนมาก การที่นักศึกษาเลือกเรียนสาขาวิชาบัญชีเป็นเพราะนักศึกษาเห็นว่าเมื่อจบไปแล้วสามารถหางานทำได้ง่ายเนื่องจากสถานประกอบการและ

หน่วยงานภาครัฐมีความจำเป็นต้องจัดทำบัญชีเพื่อรวบรวมผลการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลทางการเงินที่เกิดขึ้นในองค์กรซึ่งจะนำเสนอในรูปแบบของงบการเงิน เช่น งบดุล งบกำไรขาดทุน งบกำไรสะสมให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูล การศึกษาจะเริ่มตั้งแต่บัญชีเบื้องต้นจนกระทั่งการบัญชีที่สูงขึ้นเป็นบัญชีการเงิน การบัญชีบริหาร การบัญชีต้นทุน การสอบบัญชี การภาษีอากร ระบบสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อให้พร้อมที่จะนำไปใช้กับธุรกิจจริง (วิโรจน์ เฉลิมรัตนา, 2550, หน้า 3)

จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผ่านมาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เห็นได้จากรายงานการสอบมาตรฐานวิชาชีพของนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 แผนกวิชาบัญชี ประจำปีการศึกษา 2549 พบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 41.33 โดยต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 60 (รายงานการสอบมาตรฐานวิชาชีพวิทยาลัยการอาชีพอินทร์บุรี, 2549, หน้า 6) และจากการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาบัญชีเบื้องต้น 1 จากการสอบมาตรฐานวิชาชีพของวิทยาลัยการอาชีพอินทร์บุรี ทำให้ทราบว่าการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาบัญชีที่ผ่านมาจะพบปัญหาคือ นักศึกษาขาดทักษะในการคิดและแก้ปัญหา ซึ่งจะส่งผลให้การวิเคราะห์รายการค้าไม่ถูกต้องและจะทำให้การทำบัญชีในขั้นตอนต่อ ๆ ไปเกิดความผิดพลาดทั้งหมดและปัญหาอีกประการหนึ่งคือจากการพิจารณาเนื้อหาวิชาบัญชีเบื้องต้น 1 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพพบว่าเนื้อหาส่วนใหญ่มีการคำนวณซึ่งยากต่อการเข้าใจหากครูยังใช้วิธีสอนแบบเดิมที่นักศึกษาที่ไม่เข้าใจทำแบบฝึกหัดไม่ได้ก็จะเสียกำลังใจทำให้เบื่อหน่าย ไม่สนใจการเรียน (รายงานการสอบมาตรฐานวิชาชีพวิทยาลัยการอาชีพอินทร์บุรี, 2549, หน้า 13) นอกจากนี้ประสบการณ์ของผู้วิจัยที่เป็นครูสอนวิชาบัญชีพบว่าในการสอนวิชาบัญชีเบื้องต้น 1 เนื้อหาที่มีการคิดคำนวณแก้ปัญหาหรือวิเคราะห์รายการค้านั้น นักศึกษาจะทำคะแนนได้ไม่ดี เนื่องจากขาดความคิดในการแก้ปัญหาที่เป็นระบบ ดังนั้นนักศึกษาจึงแก้ปัญหาโดยการเลียนแบบจากครูจึงทำให้นักศึกษาไม่ได้ฝึกคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง เมื่อนักศึกษาพบปัญหาที่แตกต่างไปจากตัวอย่างที่ครูเคยสอน นักศึกษาส่วนใหญ่จะไม่สามารถแก้ปัญหาได้

กระบวนการแก้ปัญหา(problem solving) เป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการฝึกเด็กไม่เฉพาะแต่วิชาคณิตศาสตร์เท่านั้น แต่เป็นรายวิชาอื่นๆ ด้วย โดยการสอดแทรกกระบวนการฝึกเข้าไปในเนื้อหา รูปแบบของกระบวนการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนมากขึ้น ผิดแผกแตกต่างออกไปจากยุคก่อนอย่างมาก กลยุทธ์ในการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ ที่เน้นการฝึกทักษะกระบวนการมากกว่าที่จะเน้นเนื้อหา ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจที่กลยุทธ์ในการแก้ปัญหาได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรของทุกๆ วิชาในประเทศที่มีความก้าวหน้าทางการศึกษาหลายประเทศ(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎามนตรี, 2549, หน้า 3)

เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องมีการศึกษาและพัฒนา รูปแบบการสอนที่มุ่งเน้นการคิดแก้ปัญหา ซึ่งรูปแบบการสอนมีอยู่ด้วยกันหลายรูปแบบ และ รูปแบบการสอนแบบแก้ปัญหาตามขั้นตอนการแก้โจทย์ปัญหาของโพลยา เป็นรูปแบบหนึ่ง ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนซึ่งพบว่าช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น กว่าเกณฑ์ ร้อยละ 60 ที่กำหนดไว้ ดังเช่น สุภิญญา พัทธกัศัตถการ (2541, หน้า 4-7) ได้ทำ การสอนวิชาคณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบการแก้โจทย์ปัญหาของโพลยา เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนและการแก้ปัญหาของนักเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการแก้โจทย์ปัญหาของโพลยาสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และนักเรียนสามารถแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ได้ ยุพิน ไชยวงศ์ (2537, หน้า 3-5) ได้ ทดลองการใช้แบบฝึกแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ตามรูปแบบการสอนแบบ RPSCP ในการสอน โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยยึดหลักการสอนตามรูปแบบการแก้โจทย์ ปัญหาของโพลยา ผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และฉวีวรรณ เศวมาลัย (2550) ได้ทดลองสอนตาม ขั้นตอนการแก้โจทย์ปัญหาของโพลยา พบว่านักเรียนมีการพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ ปัญหาโดยรวมเฉลี่ยร้อยละ 71 ของคะแนนเต็ม ความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาของ นักเรียนเป็นรายบุคคลมีคะแนนอยู่ในช่วงร้อยละ 53 – 93 ของคะแนนเต็ม มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของ กรมวิชาการ คือ อย่างน้อยร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 93 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดและไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ดังกล่าว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 7 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด สำหรับในวิชาบัญชีเบื้องต้น 1 ผู้วิจัยมีความเห็นว่าถ้านำขั้นตอนการแก้โจทย์ปัญหาของโพลยามาใช้สอนในเนื้อหาวิชาบัญชี เบื้องต้น 1 ที่มีการคิดคำนวณแก้โจทย์ปัญหาการวิเคราะห์รายการค้า น่าจะเกิดผลดีเช่นกันทั้งนี้ เพราะโพลยาได้จัดขั้นตอนการแก้โจทย์ปัญหาไว้อย่างเป็นระบบโดยมีการแบ่งเป็นขั้นตอน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน (ศิริกาญจน์ โกศลภักและดารณี คำวังนัง, 2546, หน้า 68-69) คือ

- ขั้นที่ 1 การทำความเข้าใจปัญหา
- ขั้นที่ 2 การวางแผนการแก้ปัญหา
- ขั้นที่ 3 การดำเนินการตามแผน
- ขั้นที่ 4 การตรวจคำตอบหรือการมองย้อนกลับ

จากขั้นตอนดังกล่าวจะเห็นว่าแต่ละขั้นตอนส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ วางแผน และดำเนินการทำงานรวมทั้งตรวจสอบผลที่ได้ซึ่งน่าจะช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการแก้ โจทย์ปัญหาคำนวณ รวมทั้งเป็นผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำวิธีการ สอนแบบแก้ปัญหาตามขั้นตอนการแก้โจทย์ปัญหาของโพลยามาใช้พัฒนาการจัดการเรียน

การสอนในวิชาบัญชีเบื้องต้น 1 เรื่องการวิเคราะห์รายการค้าเพราะคิดว่าจะส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาบัญชีเบื้องต้น 1 สูงขึ้น

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาบัญชีเบื้องต้น 1 เรื่องการวิเคราะห์รายการค้าของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบแก้ปัญหาตามขั้นตอนการแก้โจทย์ปัญหาของโพลยา
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาบัญชีเบื้องต้น 1 เรื่องการวิเคราะห์รายการค้าของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบแก้ปัญหาตามขั้นตอนการแก้โจทย์ปัญหาของโพลยากับการสอนตามปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาบัญชีเบื้องต้น 1 ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบแก้ปัญหาตามขั้นตอนการแก้โจทย์ปัญหาของโพลยากับการสอนตามปกติ

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญดังต่อไปนี้

1. นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียนวิชาบัญชีเบื้องต้น 1 เรื่องการวิเคราะห์รายการค้าสูงขึ้น
2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนวิชาอื่น ๆ นำวิธีสอนแบบแก้ปัญหาตามขั้นตอนการแก้โจทย์ปัญหาของโพลยาไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 แผนกพาณิชยการ วิทยาลัยการอาชีพอินทร์บุรี สถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 3 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 3 กลุ่มเรียน กลุ่มละ 20 คน รวม 60 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาแผนกพาณิชยการ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 40 คน โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) ซึ่งมี 2 ชั้นตอน ดังนี้ ชั้นตอนแรกใช้การสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลากโดยใช้ห้องเรียนเป็น

หน่วยในการสุ่มได้ห้องเรียน จำนวน 2 ห้อง ชั้นตอนที่สอง เมื่อสุ่มได้ห้องเรียนจำนวน 2 ห้อง แล้วจึงทำการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลากเพื่อเลือกกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เนื้อหาที่จะใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ คือ วิชาบัญชีเบื้องต้น 1 บทเรียนเรื่องการวิเคราะห์รายการค้าตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุงพุทธศักราช 2546) ซึ่งสามารถแบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อดังนี้

- | | | |
|--------------------------|-------|------------|
| 1. รูปแบบธุรกิจ | จำนวน | 4 ชั่วโมง |
| 2. รายการค้า | จำนวน | 4 ชั่วโมง |
| 3. การวิเคราะห์รายการค้า | จำนวน | 12 ชั่วโมง |

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ใช้เวลาทดลองกลุ่มละ 5 ครั้ง ครั้งละ 4 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเอง ทั้ง 2 กลุ่ม

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีสอนซึ่งมี 2 วิธี ได้แก่

- 3.1.1 วิธีสอนแบบแก้ปัญหาตามขั้นตอนการแก้โจทย์ปัญหาของโพลยา
- 3.1.2 การสอนตามปกติ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

- 3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3.2.2 เจตคติต่อการเรียนวิชาบัญชีเบื้องต้น 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

การสอนแบบแก้ปัญหาตามขั้นตอนการแก้โจทย์ปัญหาของโพลยา จะเน้นการสอนให้นักเรียนแก้ปัญหาไปตามขั้นตอน โดยเริ่มจากการทำความเข้าใจปัญหาว่าโจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง โจทย์ต้องการทราบอะไร และกำหนดเงื่อนไขอะไรมาให้ แล้วดำเนินการตามแผนการแก้ปัญหาว່จะใช่วิธีการใดได้บ้างในการแก้ปัญหาที่พบนั้น พร้อมกับดำเนินการแก้ปัญหาตามแผนที่กำหนดไว้และสุดท้ายคือตรวจสอบว่าคำตอบที่ได้ถูกต้องหรือไม่

วิธีสอนแบบแก้ปัญหาตามขั้นตอนการแก้โจทย์ปัญหาของโพลยาสามารถแบ่งขั้นตอนการสอนได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทำความเข้าใจปัญหา หมายถึง การมีความเข้าใจในปัญหาอย่างกระจ่างแจ้งว่ามีปัญหาอะไร มีข้อมูลใดที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น สามารถระบุได้ว่าปัญหานั้นเป็นปัญหาให้ค้นหาหรือปัญหาให้พิสูจน์ พร้อมทั้งแยกส่วนสำคัญของปัญหาออกได้โดยเฉพาะส่วนที่เป็นปัญหาที่ต้องการและส่วนที่ปัญหากำหนดให้ คือ สามารถบอกได้ว่าอะไรคือสิ่งที่โจทย์

ต้องการหา โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง โจทย์กำหนดเงื่อนไขอะไรให้ และสามารถวาดภาพประกอบคำอธิบายโจทย์ปัญหาอย่างเหมาะสม

ขั้นที่ 2 การวางแผนการแก้ปัญหา หมายถึง การวางแผนซึ่งอาจใช้การทดลองลองผิดลองถูก ค้นหารูปแบบที่คล้ายกับที่เคยทำมาโดยผู้แก้ปัญหาต้องพิจารณาความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ในปัญหา ผสมผสานกับประสบการณ์เดิมในการแก้ปัญหาที่ผู้แก้ปัญหามีอยู่ กำหนดเป็นวิธีการและเทคนิคในการแก้ปัญหา อาจเลือกใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งในการแก้ปัญหา อาทิ พยายามแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องก่อน เจาะและทดสอบใช้ตัวแปร ใช้เหตุผลโดยตรงและโดยอ้อม สร้างตาราง แก่สมการ ค้นหาสูตร ทดลองสร้างสถานการณ์จำลองและเปลี่ยนโจทย์จากประโยคภาษาเป็นประโยคสัญลักษณ์

ขั้นที่ 3 การดำเนินการตามแผน หมายถึง การใช้ทักษะที่เคยเรียนรู้มาลงมือกระทำตามแผน รวมถึงการเขียนอธิบายจนกระทั่งได้คำตอบหรือค้นพบวิธีการแก้ปัญหาใหม่ ถ้าแก้ปัญหาไม่สำเร็จตามแผนที่วางไว้ ต้องหาสาเหตุและใช้ประโยชน์จากความผิดพลาดครั้งแรก ๆ ในการแก้ปัญหาค้างใหม่ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จโดยผู้แก้ปัญหามองไม่กลัวการเริ่มต้นใหม่ และเริ่มแก้ปัญหาโดยคำนวณตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 4 การตรวจคำตอบหรือการมองย้อนกลับ หมายถึง การพิจารณาว่าการแก้ปัญหานั้นๆ ได้เรียบร้อยครบถ้วนทุกกรณีที่เป็นไปได้หรือไม่ คำตอบที่ได้เป็นสิ่งที่เป็นไปได้หรือไม่ได้อย่างไร โดยการตรวจคำตอบหรือการมองย้อนกลับนอกจากจะช่วยให้พบข้อบกพร่องที่อาจมีอยู่ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นแล้วยังช่วยให้ผู้แก้ปัญหามีใจกระบวนการแก้ปัญหาทั้งกระบวนการดีขึ้น

การสอนตามปกติ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ ความวัตถุประสงค์ที่สถาบันได้กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วย ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป และขั้นการวัดและการประเมินผล การสอนตามปกติที่ใช้มักจะใช้วิธีการสอนแบบบรรยายหรือการสอนแบบสาธิต ซึ่งการสอนตามปกติจะมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูทบทวนความรู้เดิมของนักศึกษาที่เรียนไปแล้วและเชื่อมโยงกับเรื่องที่จะเรียนใหม่
2. ขั้นสอน ครูใช้กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การฝึกวิเคราะห์รายการ หรือการอธิบายเพื่อสอนเนื้อหาการเรียนตามที่กำหนดไว้ในคู่มือครู
3. ขั้นสรุป เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ทราบว่านักศึกษาได้เรียนเกี่ยวกับเรื่องใดไปบ้าง ครูอาจให้นักศึกษาช่วยกันสรุปเรื่องที่เรียน หรือครูอาจสรุปให้นักศึกษาฟัง
4. ขั้นประเมินผล เพื่อเป็นการทดสอบว่านักศึกษาเรียนเนื้อหาไปแล้ว เข้าใจนำไปใช้ปฏิบัติได้ถูกต้องมากน้อยเพียงใด

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจในการเรียนวิชาบัญชีเบื้องต้น 1 เรื่องการวิเคราะห์รายการค้าของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่เกิดจากวิธีสอนแบบแก้ปัญหาตามขั้นตอนการแก้โจทย์ปัญหาของโพลยาและการสอนตามปกติซึ่งวัดจากคะแนน การทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เจตคติต่อการเรียนวิชาบัญชีเบื้องต้น 1 หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่แสดงออกมาในด้านความพอใจ ไม่พอใจ ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้น อันเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ในสิ่งนั้น

นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับวิชาชีพชั้นปีที่ 1 สาขาพาณิชยการ วิทยาลัยการอาชีพอินทร์บุรี ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาบัญชีเบื้องต้น 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

วิธีสอนแบบแก้ปัญหาตามขั้นตอนการแก้โจทย์ปัญหาของโพลยา เป็นการสอนวิธีหนึ่งที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์และทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนมีเจตคติต่อการเรียนและทักษะการเรียนที่ดีดังผลการวิจัยของสุภิญญา พิทักษ์ศักดิ์การ (2541, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสอนวิชาคณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบการแก้ปัญหาของโพลยาในโรงเรียนปิ่นสร้อยแยดสัวิทยา จังหวัดเชียงใหม่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการแก้ปัญหาของโพลยาและกลุ่มควบคุมผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ของคะแนนแบบทดสอบมีจำนวนร้อยละ 76.85 และร้อยละ 73.25 ตามลำดับของนักเรียนกลุ่มทดลองส่วนใหญ่สามารถแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบการแก้ปัญหาของโพลยาได้ซึ่งวิธีสอนแบบแก้ปัญหาตามขั้นตอนการแก้โจทย์ปัญหาของโพลยาจะมุ่งเน้น การหาคำตอบโดยการแก้ปัญหที่เป็นขั้นตอนโดยโพลยาได้แบ่งขั้นตอนการสอนได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทำความเข้าใจปัญหา

ขั้นที่ 2 การวางแผนการแก้ปัญหา

ขั้นที่ 3 การดำเนินการตามแผน

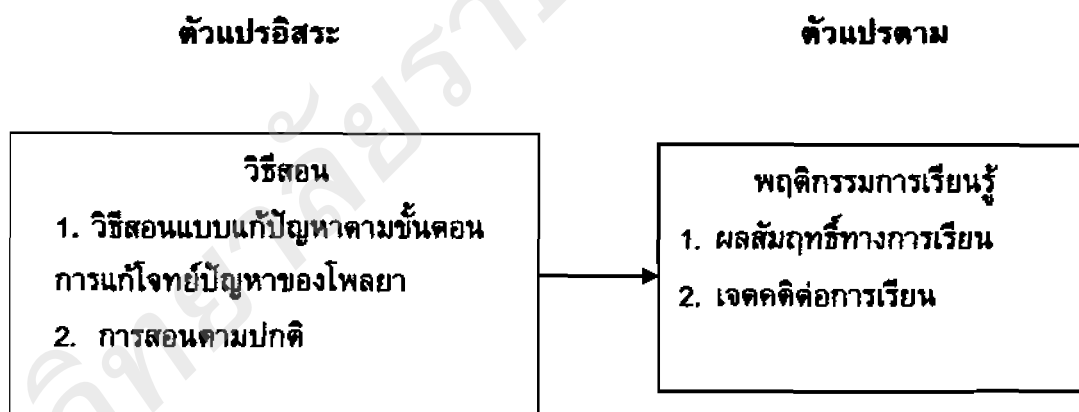
ขั้นที่ 4 การตรวจคำตอบหรือการมองย้อนกลับ

การสอนตามปกติ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตนเองโดยยึดรูปแบบตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พุทธศักราช 2546) สาขาบัญชี โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน
2. ขั้นสอน
3. ขั้นสรุป
4. ขั้นประเมินผล

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาบัญชีเบื้องต้น 1 เรื่องการวิเคราะห์รายการค้าของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบแก้ปัญหาตามขั้นตอนการแก้ปัญหาของโพลยากับการสอนตามปกติมาใช้ในการออกแบบคิดในการวิจัยเชิงทดลอง ดังนี้



ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาบัญชีเบื้องต้น 1 เรื่องการวิเคราะห์รายการค้าของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบแก้ปัญหาตามขั้นตอนการแก้ปัญหาของโพลยาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาบัญชีเบื้องต้น 1 เรื่องการวิเคราะห์รายการค้าของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบแก้ปัญหาตามขั้นตอนการแก้ปัญหาของโพลยาสูงกว่าการสอนตามปกติ
3. เจตคติต่อการเรียนวิชาบัญชีเบื้องต้น 1 ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบแก้ปัญหาตามขั้นตอนการแก้ปัญหาของโพลยาสูงกว่าการสอนตามปกติ